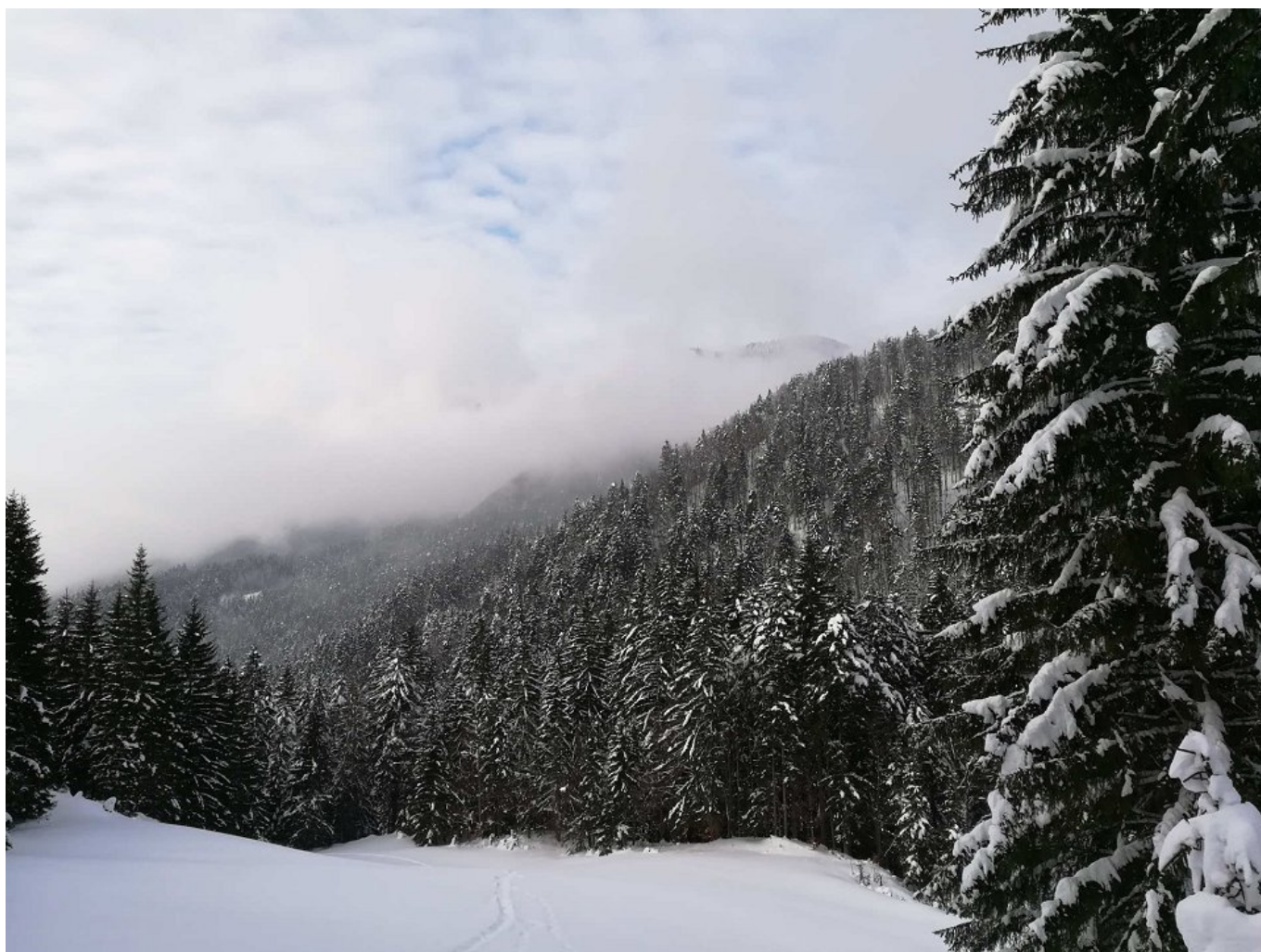

Lastništvo slovenskih gozdov: večina v zasebni lasti

dr. Darja Stare, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 12.01.2026 (<https://doi.org/10.20315/IG.2026.0002>)

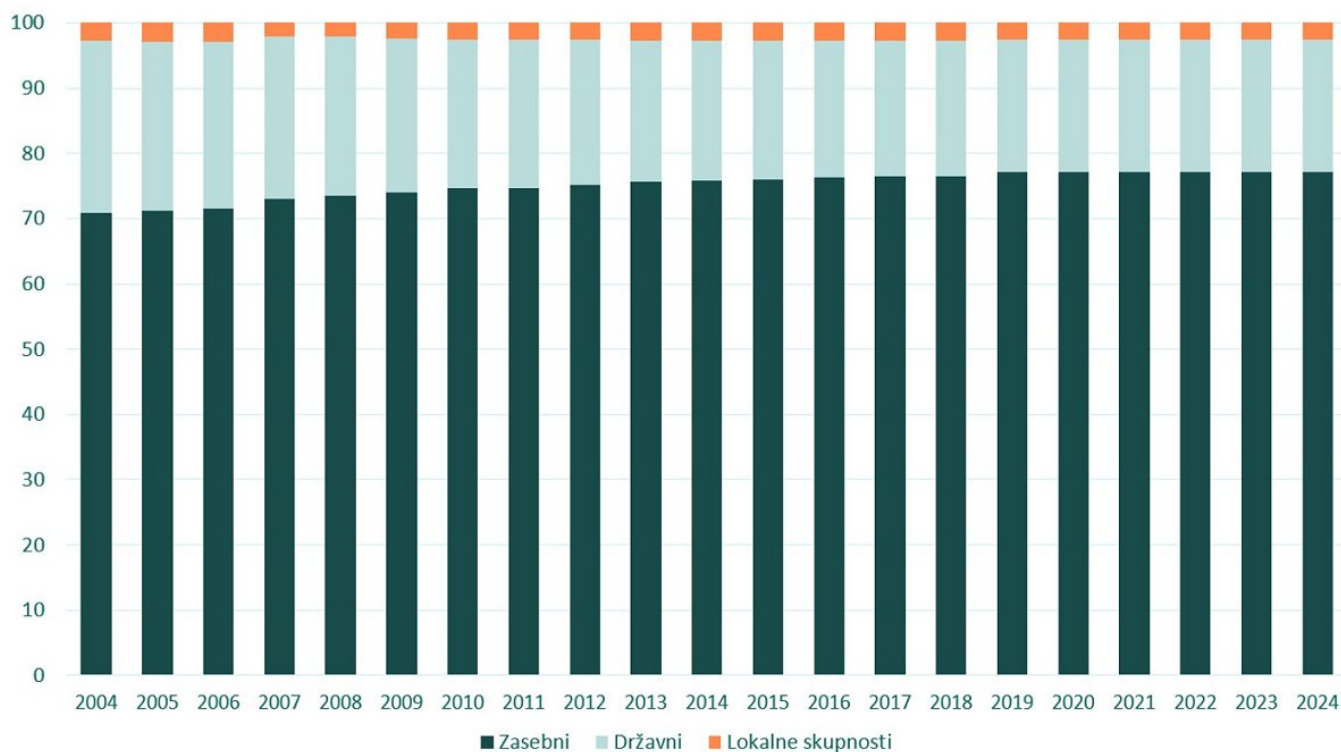
V Evropski uniji je kar 61 % gozdov v zasebni lasti, zato so zasebni lastniki gozdov eden ključnih deležnikov pri upravljanju gozdnih ekosistemov in zagotavljanju številnih ekosistemskih storitev za družbo. Po zadnjih podatkih za leto 2024 je bilo v Sloveniji 77,1 % gozdov v zasebni lasti, 20,3 % v lasti države in 2,6 % v lasti lokalnih skupnosti. Največji posamezni zasebni lastnik gozda ostaja

Rimskokatoliška cerkev. Tako visok delež zasebnih gozdov je predvsem posledica denacionalizacije po osamosvojitvi, zaradi katere se je delež državnih gozdov zmanjšal s približno 34 % leta 1996 na današnjih 20,3 %. Slovenija se tako uvršča med evropske države z najnižjim deležem državnih gozdov. Obenem se je zasebno lastništvo razpršilo med veliko število lastnikov, pogosto z majhnimi in med seboj ločenimi parcelami. Takšna struktura pogosto otežuje aktivno gospodarjenje, zmanjšuje interes lastnikov za nego in vlaganja ter otežuje izvajanje skupnih ukrepov v prostoru.

Zasebni lastniki gozdov, ne glede na to, ali z gozdom gospodarijo ali ne, imajo do svojega gozda določene dolžnosti in pravice. Biti lastnik gozda poleg lastninskih pravic pomeni tudi spoštovati obveznosti. Temeljni okvir za gospodarjenje je podan v Zakonu o gozdovih ter v uredbah in pravilnikih, povezanih z gozdovi in gozdarstvom. Slovenija ima razmeroma strogo reguliran sistem gospodarjenja z gozdovi, ki velja tako za državne kot zasebne gozdove. Lastniki so dolžni upoštevati gozdnogospodarske načrte, pridobiti dovoljenja za posek in zagotavljati prost dostop v gozd.

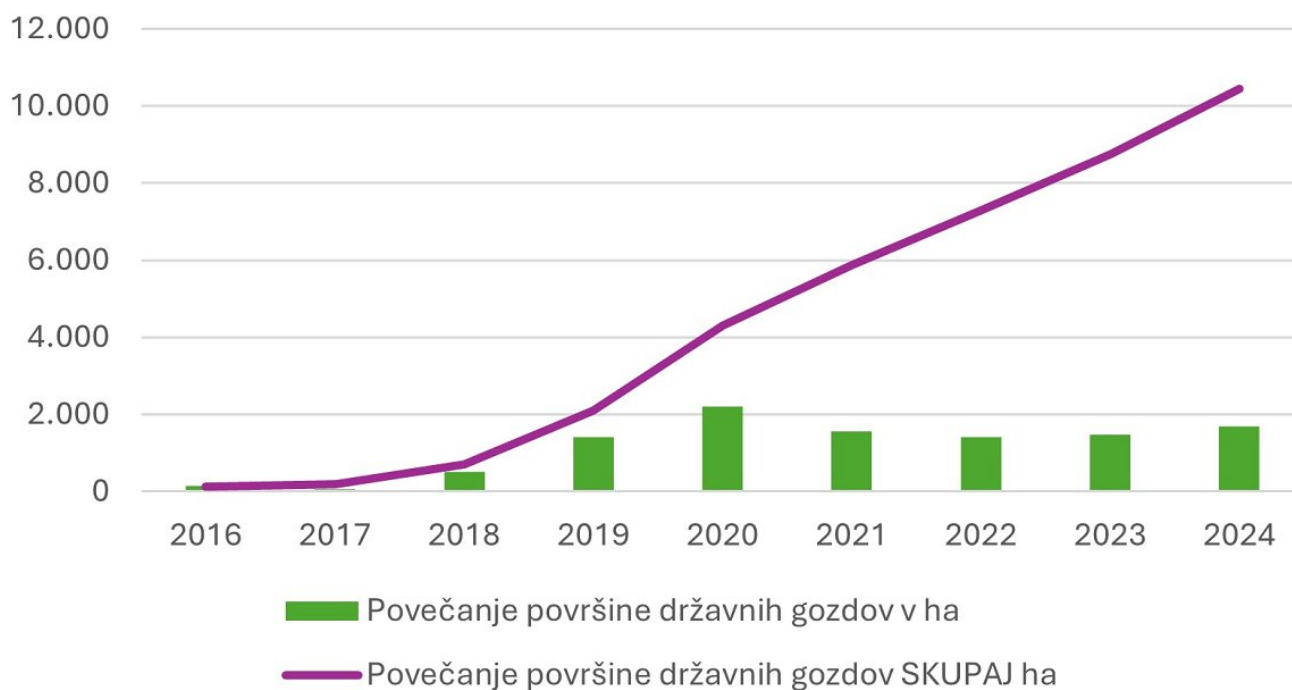
V Zakonu o gozdovih (UL RS, št. 30/93 in spremembe) je lastnik gozda opredeljen kot pravna oziroma fizična oseba. Lastninska pravica na gozdovih se izvršuje tako, da je zagotovljena njihova ekološka, socialna in proizvodna funkcija (5. člen). Lastnik gozda zato mora:

- gospodariti z gozdovi v skladu s predpisi, z načrti za gospodarjenje in upravnimi akti, izdanimi po Zakonu o gozdovih;
- dopustiti v svojem gozdu prost dostop, razen za primere pridobitne turistične oziroma pridobitne rekreativne dejavnosti;
- dopustiti v svojem gozdu čebelarjenje ter lov in rekreativno nabiranje plodov, zelnatih rastlin, gob in prosto živečih živali v skladu s predpisi.

Slika 1: Spreminjanje lastniške strukture glede na površino gozdov (Vir: Poročila o gozdovih 2004-2025, ZGS)

Podatki o lastništvu gozdov v zadnjih letih kažejo tudi nekatere spodbudne premike. Povprečna velikost zasebne gozdne posesti se je v zadnjem desetletju nekoliko povečala, kar nakazuje na postopno, čeprav počasno zmanjševanje drobitve parcel. Hkrati država v zadnjih letih ponovno krepi svojo vlogo pri lastništvu gozdov. Družba Slovenski državni gozdovi (SiDG) je od leta 2016 do konca 2024 v imenu Republike Slovenije odkupila ali pridobila več kot 10.400 hektarjev gozdov, samo v letu 2024 pa se je površina državnih gozdov povečala za skoraj 1.700 hektarjev.

Slika 2: Povečanje površine državnih gozdov v času delovanja družbe SiDG d. o. o. (Vir: Letno poročilo o doseganju ciljev gospodarjenja z državnimi gozdovi za leto 2024)

Lastništvo slovenskih gozdov tako ostaja pomembno razvojno in politično vprašanje. Na eni strani prevladuje zasebna, pogosto majhna in razdrobljena posest, na drugi strani pa država z zakonodajnimi ukrepi in odkupi skuša preprečevati nadaljnjo drobitev ter oblikovati večje, strnjene gozdne komplekse. Kako uspešno bo to ravnotežje, bo ključno vplivalo na prihodnje gospodarjenje z gozdovi in na ohranjanje njihovega pomena za družbo in okolje.

Več informacij o lastništvu gozdov je dostopnih v obliki kazalnika. (povezava na kazalnik: <https://wcm.gozdis.si/sl/podatki/kazalniki/podatki/2021090213552202/lastnistvo-gozdov-in-posestna-struktura/>)

Zahvala

Prispevek je nastal v okviru javne gozdarske službe (JGS), ki jo financira Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.